

Zuiderpark 16
9724 AG Groningen
telefoon (050) 313 68 00

e-mail info@nmfgroningen.nl
www.nmfgroningen.nl
bankrekening 2999383

 natuur en milieu groningen
federatie

Vergadering RAAD
8 sept 2016
AP 4-1

Gemeente Bedum
t.a.v. de gemeenteraad
email: gemeente@bedum.nl

Vergadering RAAD

T1 1.8.16

Ons kenmerk: 16-027-EW
Betreft: Noord-West 380 kV hoogspanningsverbinding
Eemshaven - Vierverlaten

Groningen, 22 juni 2016

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand ontvangt u onze brief, waarin wij de minister van Economische Zaken oproepen om in een breed opgezet gebiedsproces, met bewoners en betrokkenen, te streven naar een nieuw, beter inpasbaar tracé voor de Noord-West 380 kV hoogspanningsverbinding Eemshaven - Vierverlaten dat kan rekenen op een breder draagvlak. Wij hopen dat u bereid bent onze oproep aan de minister te steunen.

Wij stellen vast dat het tracé dat nu wordt onderzocht gebaseerd is op achterhaalde uitgangspunten en randvoorwaarden en onnodig veel schade aanricht aan landschap, cultuurhistorie en natuur in het gebied. Daarmee wordt ook de leefbaarheid in het gebied ernstig aangetast. Wij zijn er van overtuigd dat het nu mogelijk is om, in een breed gebiedsproces, samen met bevolking, betrokken organisaties, en lokale overheden, een minder schadelijk tracé te ontwerpen.

Wij roepen u op om aan de minister te berichten dat u onze oproep van harte ondersteunt.

Hoogachtend,

namens het bestuur van:

de Natuur en Milieufederatie Groningen
Agrarische Natuurvereniging Stad en Ommeland,
Het Groninger Landschap,
Landschapsbeheer Groningen,
bewoners werkgroep Westerdijkshorn,
Vereniging van Dorpsbelangen Sauwerd/Wetsinge,
Stichting Oude Groninger Kerken,
Vof Kerk Klein Wetsinge,
Bond Heemschut Groningen,

 Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Bij de Natuur en Milieufederatie Groningen is een vijftigtal natuur-, milieu- en landschapsorganisaties aangesloten.

Groninger Dorpen,
Natuurmonumenten,
Vereniging Avifauna Groningen,
Werkgroep 380 kV Westeremden,
Agrarische Natuurvereniging Wierde & Dijk,

mr. ing. E. de Waal

De Minister van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Ons kenmerk: 16-016-EW
Betreft: Coördinatiebesluit Noord-West 380 kV EOS-VVL

Groningen, 22 juni 2016

Geachte minister,

Wij zijn van oordeel dat het nu door u voorgestelde tracé voor een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding Eemshaven-Vierverlaten onnodig veel afbreuk doet aan het karakteristieke landschap van Groningen, de kwaliteit van de leefomgeving, het cultureel erfgoed en waardevolle weidevogelgebieden. Bovendien is het tracé inmiddels achterhaald. Wij roepen u met klem op om in een breed gebiedsproces samen met alle relevante gebiedspartijen en betrokkenen een zo goed mogelijk tracé te ontwikkelen.

Wij, de ANV Stad en Ommeland, Het Groninger Landschap, Landschapsbeheer Groningen, bewoners werkgroep Westerdijkshorn, Vereniging van Dorpsbelangen Sauwerd/Wetsinge, St. Oude Groninger Kerken, Vof Kerk Klein Wetsinge, Bond Heemschut Groningen, Groninger Dorpen, Natuurmonumenten, Vereniging Avifauna Groningen, Werkgroep 380 kV Westeremden, ANV Wierde & Dijk en de Natuur en Milieufederatie Groningen, zetten ons graag in voor het behoud van dit unieke gebied.

Gronings landschap en leefbaarheid

Groningen is een prachtige provincie: mooie, weidse landschappen, een grote natuurlijke diversiteit, een rijke geschiedenis en belangrijk cultureel erfgoed. Rust, ruimte, stilte en duisternis kunnen hier nog echt worden beleefd. Veel historische kerken en andere gebouwen maken deel uit van dit landschap: in de beleving zijn het cultuurlandschap en het cultureel erfgoed onlosmakelijk met elkaar verbonden. En er zijn nog goede weidevogelgebieden. Het Groninger platteland is ook een krimpgebied: voor de lokale leefbaarheid en nieuwe toeristisch-recreatieve economische impulsen is het koesteren van deze kernwaarden van groot belang.

Uw plan

In dit unieke landschap wilt u een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding realiseren van de Eemshaven naar Vierverlaten. Het gaat hierbij om een dubbele rij massieve masten van 3-4 meter breed en 53-60 meter hoog, 27 meter in de breedte naast elkaar en 350 meter uit elkaar, waaraan een flinke bundel draden boven elkaar hangt die een langgerekt gordijn vormen. Dit grote hekwerk tast de openheid en de weidsheid van het kwetsbare wierdenlandschap aan, doet afbreuk aan de beleving van de vaak eeuwenoude cultuurhistorische waarden, bedreigt trekvogels en jaagt weidevogels weg. Uw geplande nieuwe 380 kV zal dat landschap en daarmee de lokale leefbaarheid ernstig aantasten.

Nieuwe inzichten

Sinds TenneT in 2009 in gesprek ging met verschillende betrokkenen over de aanleg van een nieuwe 380 kV verbinding van de Eemshaven naar Diemen en sinds de tervisielegging op 25 augustus 2009 van de ontwerp startnotitie milieueffectrapportage Noord-West 380 kV verbinding is er veel veranderd.

- Indertijd was het plan om een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding te realiseren van de Eemshaven via Vierverlaten, Oudehaske en Ens naar Diemen. Inmiddels is besloten om alleen het gedeelte Eemshaven - Vierverlaten te realiseren.
- De bestaande 220 kV hoogspanningsverbinding van de Eemshaven tot Vierverlaten zou blijven bestaan. Om extra doorsnijding van het landschap te beperken zou de nieuwe 380 kV zo veel mogelijk ca. 70 m naast de bestaande 220 kV worden gerealiseerd (bundeling van infrastructuur). Inmiddels is besloten dat de 220 kV zal worden gesloopt na realisering van de nieuwe 380 kV.
- Verkabeling, het ondergronds aanbrengen van de 380 kV hoogspanning, werd in 2009 technisch niet mogelijk geacht. Inmiddels is door TenneT en door u aangegeven dat het technisch wel mogelijk is een gedeelte (TenneT spreekt over zeker 10 tot 20 km) te verkabelen.

Slechte tracékeuze uit de jaren '70

Het bestaande 220 kV tracé uit de jaren '70 van de vorige eeuw is verre van ideaal en zou volgens de huidige uitgangspunten nooit gekozen zijn. Het sluit niet aan bij andere infrastructuur, is onnodig lang, maakt door de vele knikken een rommelige indruk in het landschap, loopt dicht langs cultuurhistorisch waardevolle objecten en gaat bovendien dwars door een nationaal landschap. De bestaande 220 kV is indertijd waarschijnlijk ook door goede weidevogelgebieden aangelegd, maar de weidevogels zijn daar al lang verdwenen.

Alle alternatieven voor de 380 kV die volgens de Startnotie van 2009 in de MER worden onderzocht, zijn gebaseerd op bundeling met de bestaande 220 kV. Nu deze bundeling niet meer aan de orde is, is de huidige tracékeuze helemaal achterhaald. Daar komt bij dat het geplande 380 kV tracé zwaarder en langer is en meer hoeken heeft dan de bestaande 220 kV –verbinding. Bovendien bleek bundeling vanaf Bedum niet mogelijk: het nieuwe tracé doorsnijdt de Winsummer Meeden: het beste weidevogelgebied van Groningen wordt hiermee ernstig aangetast.

Dit alles verhoudt zich slecht tot provinciale beleidspunten. De provincie streeft, ook volgens de nieuwe Omgevingsvisie, naar behoud en bescherming van de unieke kernwaarden van het wierdenland, het Reitdiep en nationaal landschap Middag-Humsterland en naar bescherming en verbetering van de weidevogelgebieden. Ook heeft de provincie lokale leefbaarheid hoog in het vaandel.

Kans: samenwerken met het gebied en ondergronds

Er is dan ook alle reden om deze nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding zo zorgvuldig en goed mogelijk in te passen. Het gaat om een grote ingreep in het gebied, waar meerdere generaties mee zullen moeten leven. Alleen vanuit werkelijke gebiedskennis kan een tracé worden ontworpen dat rekening houdt met het gebied en kan rekenen op draagvlak. Dat kan alleen op een doelmatige wijze worden gerealiseerd door alle gebiedspartners en betrokken inwoners hierbij direct te betrekken. Nu blijkt dat het technisch mogelijk is een deel van het

tracé ondergronds te leggen, ligt hier een geweldige kans. Hierbij kan de verbinding in de meest kwetsbare gebieden ondergronds worden aangelegd en kan het bovengrondse deel bij voorkeur aansluiten bij bestaande infrastructuur en zo recht mogelijk en optimaal door het landschap gaan.

Groningen rekent op u

Hier kunt u wat voor de provincie Groningen betekenen. Wij rekenen op u. Wij roepen u daarom op om, in een gebiedsproces, een beter tracé te ontwikkelen voor de 380 KV hoogspanningsverbinding door de provincie Groningen. Wij werken als betrokkenen uit het gebied graag aan dit proces mee om gezamenlijk tot een breed gedragen oplossing te komen.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van:

de Natuur en Milieufederatie Groningen,
Agrarische Natuurvereniging Stad en Ommeland,
Het Groninger Landschap,
Landschapsbeheer Groningen,
bewoners werkgroep Westerdijkshorn,
Vereniging van Dorpsbelangen Sauwerd/Wetsinge,
Stichting Oude Groninger Kerken,
Vof Kerk Klein Wetsinge,
Bond Heemschut Groningen,
Groninger Dorpen,
Natuurmonumenten,
Vereniging Avifauna Groningen,
Werkgroep 380 kV Westeremden,
Agrarische Natuurvereniging Wierde & Dijk,

mr. ing. E. de Waal

Kopie

Een kopie van deze brief hebben wij gezonden aan:

- Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen, Postbus 610, 9700 AP Groningen;
- Provinciale Staten van de Provincie Groningen, statengriffie@provinciegroningen.nl
- Gemeente Bedum, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, email: gemeente@bedum.nl;

- Gemeente Delfzijl, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, email: gemeente@delfzijl.nl;
- Gemeente Eemsum, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, email: algemeen@eemsum.nl;
- Gemeente Loppersum, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, Postbus 25, 9919 ZG Loppersum;
- Gemeente Winsum, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, email: gemeente@winsum.nl;
- Gemeente Zuidhorn, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, email: gemeente@zuidhorn.nl;
- Gemeente Groningen, t.a.v. college van B&W en gemeenteraad, Postbus 30026, 9700 RM Groningen;
- Per e-mail aan de leden van de Vaste Commissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer;
- TenneT TSO B.V., t.a.v. Joos de Bakker (Projectleider tracéontwikkeling en MER Noord-West 380 kV), Postbus 718, 6800 AS Arnhem.